

19/SEPT/2014

NEDELJA

DVOJAC BRATUŠEK-ARIJAS PREUZIMA TEŽAK RESOR EVROPSKE ENERGETIKE

NA ISPITU

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Exxon obustavio bušenje u ruskim vodama Arktika.....[OVDE](#)
- Budući EU komesar za energiju prodaje svoje udele u dve naftne kompanije.....[OVDE](#)
- Turska kaže da nije crno tržište za preprodaju nafte islamskih džihadista.....[OVDE](#)
- Razvoj najvećeg brazilskog polja nafte koštaće 80 mlrd \$.....[OVDE](#)
- Kina kupuje naftu iz iračkog Kurdistana?.....[OVDE](#)
- Dva otkrića nafte Enija u ovoj nedelji.....[OVDE](#)

GAS:

- Brisel odložio odluku od gasovodu OPAL za kraj oktobra.....[OVDE](#)
- Gasprom: U potpunosti ispunjavamo zahteve naših evropskih klijenata.....[OVDE](#)

REGION:

- Večernji list: Ina gasi sisačku rafineriju nafte.....[OVDE](#)
- Republika Srpska i Rusija dogovorile direktnu kupovinu gasa.....[OVDE](#)
- Energoinvest prodaje benzinske stanice u Hrvatskoj i kancelarije u Beogradu.....[OVDE](#)
- Rumunski fond prodaje udeo od 19% u OMV Petromu - mediji.....[OVDE](#)

Analiza Plattsa

EFEKTI EU SANKCIJA PO FINANSIJSKU STABILNOST RUSKIH NAFTAŠA

[\(OVDE\)](#)

Exxon obustavio bušenje u ruskim vodama Arktika

NJUJORK – Američki Exxon Mobil obustavio je poslove bušenja u ruskim vodama Arktika, primoran da se pridržava prošle nedelje proširenih američkih sankcija protiv Rusije, vezanih za ukrajinsku krizu, javljaju u petak agencije. Bloomberg piše da je obustavljanje ovog posla, koji Exxon realizuje u sklopu strateškog partnerstva sa ruskim državnim naftnim kolosom Rosnjeftom, istovremeno blokiralo prvi korak ka

aktiviranju milijardi barela nafte ispod ruskih arktičkih mora. Exxon i servisna kompanija Seadril su pod pritiskom da ugase, ili privremeno zamrznju projekat bušenja u koji je uloženo 700 miliona dolara pre isteka roka od 14 dana, koliko je za aktivirane projekte u Rusiji predviđeno sankcijama Vašingtona. Chris Kattenmann, šef strateškog odeljenja njujorške brokerske kompanije Prime Executions, ocenjuje da će projekat najverovatnije biti na ledu barem do iduće godine. „Reč je o jednom od najatraktivnijih izvora u naftnoj industriji, pa se radi o teškoj odluci“, dodao je on.

**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**

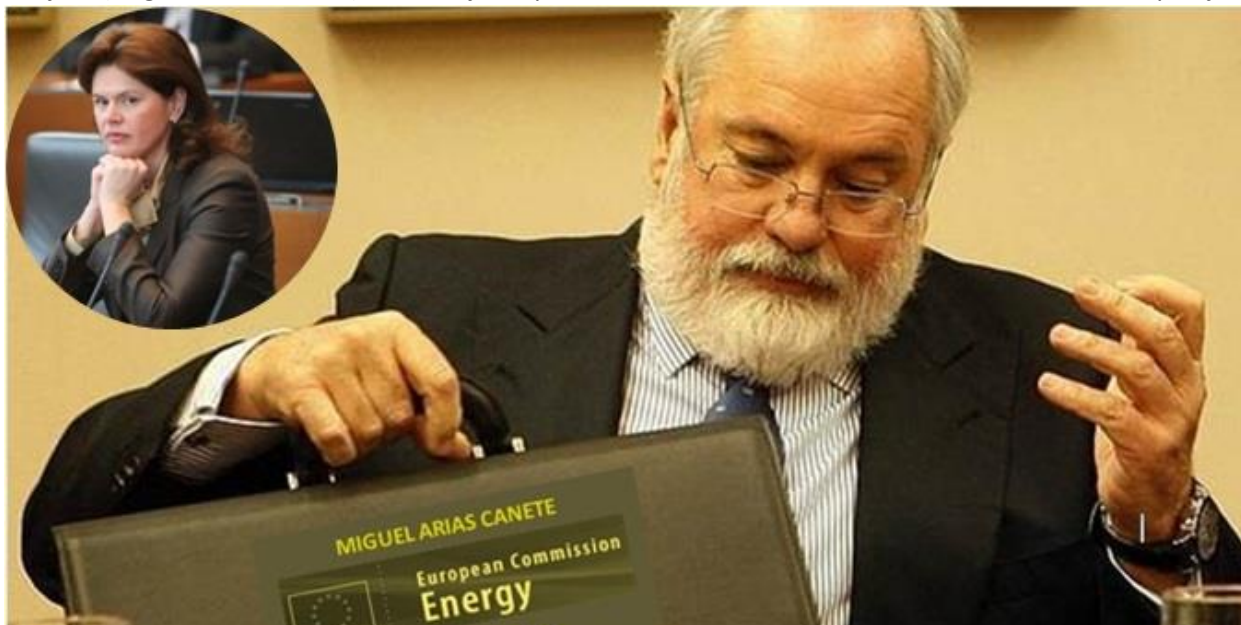

Енергија живота

Budući EU komesar za energiju prinuđen da proda svoje udele u dve naftne kompanije

BRISEL – Nominovani budući evropski komesar za energiju i klimatsku politiku, Španac Migel Arijas Kanjete (Miguel Arias Cañete), odlučio je da proda 326.000 evra vredne udele u dve naftne kompanije u

Migel Arijas Kanjete i Alenka Bratušek će, ako dobiju odobrenje poslanika Evropskog parlamenta, kontrolisati sektor energije u budućoj evropskoj „vladi“, Španac kao resorni „ministar“, a ex premijer Slovenije sa pozicije jednog od šest potpredsednika Evropske komisije

vlasništvu familije njegove supruge, kako bi izbegao da zbog sukoba interesa ostane bez tog posla. Nominacija Arijasa od strane dolazećeg predsednika Evropske komisije Žana Kloda Junkera (Jean Claude Juncker), prošle srede, izazvala je kritike iz redova španske opozicije odakle je rečeno da je budući evropski komesar tokom mandata u vladi Španije zanemarivao ekološku politiku sa pozicije ministra poljoprivrede i prirodne sredine. Više kritika izazvala je činjenica da je Arijas Kanjete vlasnik 2,5% akcija u naftnoj trgovačkoj kompaniji Ducar i toliko u naftnoj servisnoj firmi Petrologis sa Kanarskih ostrva, obe u vlasništvu aristokratske familije Domek Solis (Domecq) njegove supruge. Posle tih napada, iz španske vladajuće Narodne partije je saopšteno da je Migel Arijas odlučio da proda pomenute udele. **EurActiv**

Turska kaže da nije crno tržište za preprodaju nafte islamskih džihadista

DOHA – Turska je posredno optužila Vašington da pokušava da minira međunarodni ugled te zemlje, tvrdnjama da je deo lanca prodaje nafte Islamske države Iraka i Sirije (ISIS) na crnom tržištu. Ministar energije Turske Taner Jildiz u ponedeljak je demantovao prošlonedeljnu informaciju **Njujork Tajmsa** da je ta zemlja najveća prepreka pokušaju američke administracije da preseče lanac prodaje nafte radikalne grupacije džihadista. „Verujem da je izveštaj (Njujork tajmsa) ima cilj“, kazao je Jildiz u Dohi, komentarišući navod da Vašington nije uspeo da ubedi Ankaru da zaustavi krijumčarenje nafte ISIL-a cisternama na teritoriju Turske. „Nije naš problem ako neko kaže da se ISIL-ova nafta umešava sa (iračkom) naftom koja dolazi iz Kirkuka. To je unutrašnje pitanje Iraka. Mi o tome nismo bili obavešteni, a ceo svet zna da bismo u suprotnom preduzeli potrebne mere“, kazao je turski ministar. On je dodao da je cilj takvih izveštaja da se Turska odgura od Zapada, prenosi 17. septembra **Today's Zaman**.

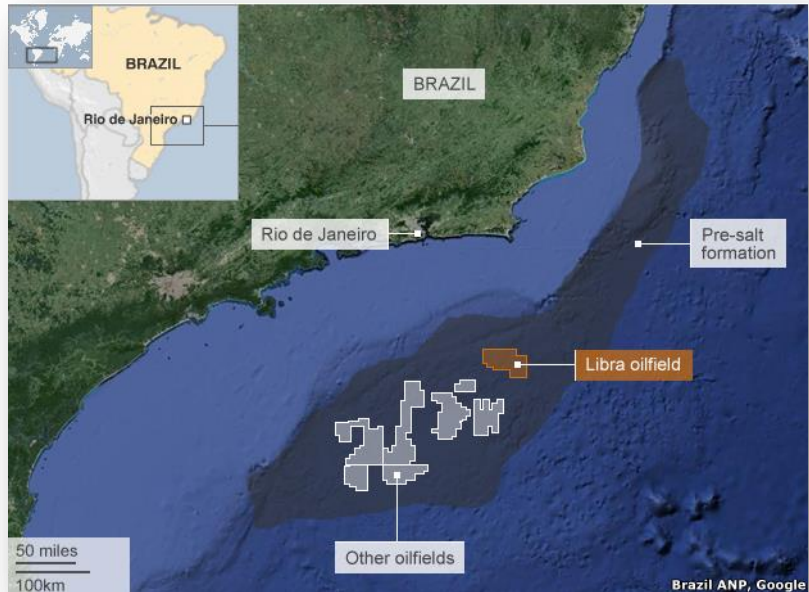

Transnafta

Razvoj najvećeg brazilskog polja nafte koštaće 80 mlrd \$

RIO DE ŽANEIRO – Troškovi razvoja najvećeg brazilskog naftnog polja iznosiće 80 milijardi dolara, izjavio je jedan viši menadžer francuskog Totala, jedne od pet kompanija koje učestvuju u projektu. Potpredsednik Totala za downstream poslove u Americama, Ladislav Paszkiewicz izneo je ovu procenu koštanja razvoja offshore polja Libra na ovonedeljnom naftnom skupu u Rijuu. Polje Libra, a dubini od 7.000 metara ispod površine Atlantika, sadrži zvanično procenjene rezerve od osam do

dvanaest milijardi barela dostupne nafte. Prava na eksploataciju polja prošle godine su pripala konzorcijumu u kome su brazilski državni Petrobras (40%), Royal Dutch Shell i Total (po 20%) i kineski CNPC (po 10%). Konzorcijum je na aukciji na kojoj nije bilo konkurencije, prošlog oktobra platio brazilskoj državi bezmalo sedam milijardi dolara bonusa za prava na korišćenje polja u narednih 35 godina. Ugovorom je predviđeno i da kompanije plaćaju vladi porez od 41,65% na zaradu od nafte (vrednost proizvedene nafte po odbitku troškova proizvodnje). Paszkiewicz, ipak, kaže da će se projekat isplatiti, „na višedecenijskoj zaradi od povraćaja investicija“. **Bernama**

Kina kupuje naftu iz iračkog Kurdistanu?

LONDON - Najmanje tri miliona barela nafte iz iračkog Kurdistanu je na putu ka Aziji, objavljuje u sredu **Reuters** i pozivajući se na trgovačke izvore dodaje da je vrlo moguća destinacija tankera Kina. To bi moglo da poremeti odnose Pekinga sa Bagdadom, jednim od većih snabdevača azijskog džina sirovom naftom. Od maja ove godine, Regionalne vlasti Kurdistanu (KRG) otpremile su preko 11 miliona barela sirove nafte iz turske luke Cejhan, za sada misterioznim kupcima. KRG, naravno, ne otkriva ko su mu klijenti, niti ko posreduje u tim poslovima, a trgovci navode da se nafta iz tog iračkog regiona nudi sa diskontom. Kineski držani energetske giganti, uključujući CNPC i PetroChina, zajedno trenutno kontrolišu više od petine postojećih naftnih projekata u Iraku, ali Kina preko kompanije Sinopec takođe ima udele u proizvodnji nafte u iračkom Kurdistanu, posteaća agencija. Izvori kažu da je veliki broj tovara kurdistsanske nafte otišao za Izrael, a iz industrijskih izvora je nedavno procurelo i da je mađarski MOL kupio barem jedan kargo za svoje rafinerije u Hrvatskoj. Bagdad je vrlo jasno stavio do znanja da preduzima mere da blokira prodaju nafte od strane KRG, kaže Richard Mallinson, geopolitički analitičar londonskog konsultanta Energy Aspects. I postavlja pitanje: „Koliko Bagdad može i želi da pokaže odlučnosti prema Kini, koja je jedan od glavnih kupaca njegove (iračke) nafte?“

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

Dva otkrića nafte Enija u ovoj nedelji

MILANO – Italijanski Eni objavio je u istoj, ovoj nedelji, otkrića dva polja sa po oko 300, odnosno ukupno 600 miliona barela nafte u ležištu (*in place*) - najpre u dubokom podmorju Angole, a potom u dubokom podnožju Amazonije u Ekvadoru. Polje u eksploatacionom području Očigufu, oko 150 kilometara od obala Angole, na dubini od 4.470 metara, je deseto komercijalno otkriće Enija u istom istraživačkom bloku 15/06. Italijanska kompanija je saopštila da će proizvodnja iz tog depozita početi „u rekordno kratkom roku“. Tri dana kasnije, u sredu, Eni je objavio i pronalazak istog obima u izvoru Oglan-2, oko 260 kilometara jugoistočno od glavnog grada Ekvadora, Kitoa. Na dubini od 1.970 metara otkriven je pojas čiste nafte debljine 72 metra, uz obim proizvodnje od oko 1.100 barela na dan u probnim pokušajima. *World Oil*

Brzo. Informativno. Stručno.		SEMINARI za bolje poslovanje CENTAR ZA EDUKACIJU I STRUČNO OBRAZOVANJE
INVESTICIONI POTENCIJALI SRBIJE PROJEKTI		inicijative PKS
Projekat	Kvalifikovani elektronski sertifikat Privredne komore Srbije	ATA KARNET VAŠ PASOŠ ZA ROBU
EASE & SEE	Projekat NO-BLE Ideas	КВАНТНИ СКОК Покрећемо српску економију. Београд, октобар 2013.

Efekti EU sankcija po finansijsku stabilnost ruskih naftaša – analiza Platts

LONDON, MOSKVA - Analitičari ne očekuju da u kratkom roku poslednje EU sankcije vezane za pristup zapadnom kapitalu, značajnije izmene finansijski profil Rosnjefta, Gasprom njefta i Transnjefta, piše 15. septembra **Platts**. Mere su međutim otvorile raspravu o tome kako će tri firme u novim uslovima održati investicione nivoe i uspeti da servisiraju ranije kredite.

ROSNJEFT: Stručnjaci posebno ukazuju na položaj Rosnjefta koji u ovoj i 2015. godini mora da refinansira oko 29 milijardi dolara. Kompanija raspolaže sa gotovinskim sredstvima od oko 18 milijardi dolara za pokriće ovogodišnjih obaveza prema poveriocima, dok se za iduću godinu oslanja na avansne naplate. Premijer Rusije Medvedev najavio je mere podrške kompaniji kako bi održala nivoe investiranja i proizvodnje. Rosnjeft je već zatražio masivnu injekciju Kremlja od 1,5 biliona rubalja (oko 42 mlrd \$) (prema tom bi planu država kupovala Rosnjeftove obveznice novcem iz stabilizacijskog fonda), ali odgovor vlade nije za sada poznat.

TRANSNJEFT: S druge strane, Transnjeft mora da refinansira oko tri milijarde dolara dugovanja u periodu 2014/2015. Kompanija ima oko deset milijardi dolara u knjigama, ali Platts-ovi analitičari veruju da će i ovde država morati da uskoči u pomoć. Osim Kremlja, Platts navodi da je moguće da azijski partneri ove dve ruske državne kompanije popune bilo kakav kratkoročni manjak.

GASPROM NJEFT: Što se Gasprom njefta tiče, situacija je nešto drugačija. Pojedini analitičari ukazuju da je ta kompanija manje pod pritiskom refinansijskih obaveza, koje se za period 2014-2015. procenjuju na najmanje među pomenute tri kompanije - na dve milijarde dolara. Platts procenjuje da kompanija ima tri milijarde dolara u gotovini. Osim toga ovaj naftaš je planirao da smanji svoj investicioni program za iduću godinu, inicijalno za oko 10% na godišnjem nivou. Ima indicija da je kompanija zabrinuta vezano za posledice sankcija po njene finansijske poslove. Pojedini analitičari veruju da će ograničeni pristup zapadnom tržištu kapitala okrenuti Gasprom domaćim bankama. Platts podseća da je Gasprom njeft ovog leta bio prva ruska kompanija koja je najavila mogućnost prodaje nafte za druge valute, mimo dolara, kao što su rublja ili evro ako situacija nastavi da se pogoršava, zaključuje analiza Platts-a.

PRIRODNI GAS

Brisel odložio odluku od gasovodu OPAL za kraj oktobra

BRISEL – Evropska komisija (EK) je odložila za do kraja oktobra odgovor na zahtev Rusije da joj se odobri puno korišćenje kapaciteta gasovoda OPAL, koji je nastavak magistralnog rusko-nemačkog gasovoda Severni tok, saopšteno je u ponedjeljak iz press službe EK. U saopštenju se navodi da je ovo dogovoreno zajedno sa nemačkom regulatornom Federalnom mrežnom agencijom, kako bi se proučila neka tenička

pitanja, prenosi **ITAR-TASS**. Gasovod OPAL može da koristi tek polovinu godišnjeg kapaciteta transporta od 36 milijardi kubika, zbog pravila tzv. Trećeg energetskog paketa EU, kojim se podstiče konkurencija, odnosno zabranjuje zloupotreba monopola u ovom sektoru. On iz Nemačke, preko Češke povezuje Severni tok sa postojećom gasovodnom mrežom Centralne Evrope. Datum pomeranja odluke o OPAL-u podudara

se sa terminom stupanja na dužnost nove Evropske komisije, što je najavljeno za 31. oktobar ove godine.

Gasprom: U potpunosti ispunjavamo zahteve evropskih klijenata, ali viška nemamo

MOSKVA – Gasprom je saopštio u utorak da u potpunosti ispunjava zahteve za gasom svojih evropskih klijenata, odgovarajući time na prošlonedeljne tvrdnje Poljske, Austrije i Slovačke da su im osetno smanjeni prilivi gasa od strane ruske kompanije. „Kompanija u potpunosti ispunjava zahteve za gasom njenih evropskih klijenata“, saopšteno je u sredu posle sastanka upravnog odbora Gasproma. U saopštenju se, međutim, napominje da sigurnost isporuka ruskog gasa u Evropu zavisi od toga koliko Ukrajina poštuje ugovor tranzitu i dodaje da ke , dodajući da UO naredio menadžmentu kompanije da preduzme mere za „smanjenje rizika“

za transport gasa namenjenog Evropi ove jeseni i zime. Referišući istoga dana predsedniku Vladimiru Putinu o ovom pitanju, čelnik Gasproma Aleksej Miler je međutim dodao da kompanija nema viškove gasa i mogućnost da zadovolji dodatne zahteve klijenata, jer trenutno popunjava zalihe za predstojeću zimu, prenosi Reuters. Kada podzemna skladišta budu popunjena, moći ćemo da

zadovoljimo (ekstra) zahteve naših evropskih klijenata, objasnio je Miler. Na sastanku u Kremliju, u prisustvu novinara, Miler je rekao da će Gasprom ove godine proizvesti 463 milijarde kubika gasa, što je ispod ranije (u maju) procene od 496 mlrd m³ i 487,4 mlrd m³ proizvedenih 2013. **Reuters**

Večernji list: Ina gasi sisačku rafineriju nafte

ZAGREB - Pod naslovom „Ina gasi sisačku rafineriju nafte?“, zagrebački Večernji list u petak ekskluzivno

objavljuje da će ta tema iduće nedelje biti na dnevnom redu sastanka uprave hrvatske naftne kompanije. Nakon višegodišnjih analiza i medijskih spekulacija, nacionalna naftna kompanija Ina bi iduće nedelje trebalo da donese odluku o budućnosti svojih rafinerija, piše list. Pozivajući se na ekskluzivnu informaciju iz „dobro upućenih izvora u zbivanja u kompaniji“, Večernji list navodi da je najverovatnije da će na sastanku uprave Ine biti donesta odluka o prestanku rafinerijskih aktivnosti u Sisku. „Rafinerija nafte u Sisku bi na taj način de facto prestala da postoji, skladišni kapaciteti bili bi prenamenjeni u logističko-distributivni centar, a na ostatku prostora bila bi pokrenuta neka nova proizvodna delatnost i tako umanjeni negativni efekti gašenja prerade nafte“, navodi dnevnik. Iz pomenutih izvora list doznaje da je ta opcija ocenjena kao ekonomski najracionalnija varijanta restrukturiranja Ininog rafinerijskog biznisa koji već nekoliko godina posluje sa znatnim gubicima. Sve dalje aktivnosti Ine u tom segmentu poslovanja bi u budućnosti bile usmerene na riječku rafineriju, koja bi u toj varijanti krenula u drugu fazu modernizacije vrednu 400-tinjak miliona dolara, konstatuje dnevnik.

Republika Srpska i Rusija dogovorile direktnu kupovinu gasa

MOSKVA – Predsednik i premijer Republike Srpske, Milorad Dodik i Željka Cvijanović dogovorili su 16. septembra u Moskvi sa čelnicima Gasproma sporazum o direktnoj kupovini i iskproci prirodnog gasa u taj entitet, bez dosadašnjeg posrednika firme BHGas. "Mi imamo na to pravo prema Dajtonskom sporazumu. Ustav BiH predviđa da će biti potrebna određena parlamentarna podrška za takav sporazum, rekao je Dodik dodajući da smatra ovaj mehanizam potpuno legalnim i legitimnim. Istakao je kako će RS, nakon parafiranja sporazuma, tražiti da parlament BiH da podršku i saglasnost. Takođe je u Moskvi potpisan memorandum o razumevanju prema kome bi Rafinerija nafte u Brodu trebala da počene da koristi gas kao energent. **Sarajevski mediji** međutim pišu da je dogovor u suprotnosti sa upravo usvojenim federalnim Zakonom o gasu koji predviđa jedinstveno tržište i samo jednog uvoznika gasa, a to je BH Gas.

Energoinvestu odobrena prodaja benzinskih stanica u Hrvatskoj i kancelarija u Beogradu

MOSTAR - Vlada FBiH saglasila se u utorak sa odlukom Nadzornog odbora sarajevskog Energoinvesta o pokretanju aktivnosti za prodaja poslovnog prostora u Beogradu, Srbija, kao i o načinu prodaje nekretnina u Republici Hrvatskoj, kroz postupak male privatizacije. Nekretnine koje uključuju benzinske pumpe i poslovne prostore u Hrvatskoj, kao i poslovni prostor u Beogradu, nalaze se u Početnom bilansu Energoinvesta d.d. Sarajevo, navodi se, bez drugih detalja i preciziranja u saopštenju sa sednice, održane u Mostaru. Dodaje se samo da je ovu prodaju prethodno odobrila Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH, pa su odlukom Vlade FBiH stvoreni uslovi za nastavak aktivnosti. **Indikator.ba**

Rumunski fond prodaje udeo od 19% u OMV Petromu - mediji

BUKUREŠT - Najveći rumunski investicioni fond, Fondul Proprietatea (FP) odabrao je američku investicionu banku Goldman Sachs i austrijsku Erste Bank da pronađu kupce za njegov kompletan udeo od 19% u najvećoj rumunskoj naftnoj i gasnoj kompaniji OMV Petrom, javljaju rumunski mediji. Vrednost tog udela procenjuje se na oko 1,5 milijardi dolara, odnosno 1,1 milijardi evra, što bi ujedno bila i do sada rekordna prodaja na Bukureštanskoj berzi, prenosi 16. septembra poslovnijak Ziraul Financiar.

